

Hejt w Internecie – co możesz zrobić?

Obecna sytuacja sprawia, że dzieci i młodzież spędzają dużo czasu na portalach społecznościowych, internetowych komunikatorach, aby mieć kontakt z rówieśnikami. Istnieje ryzyko, że dziecko może być obrażane, ośmieszane przez rówieśników czy nowo poznane osoby w Internecie. Poniżej znajdziesz kilka informacji czym jest hejt i co należy zrobić.

CO TO JEST HEJT?

Hejt – to skrótowa, spolszczona wersja słowa hate speech, oznaczającego mowę nienawiści, jaka zalewa przede wszystkim media społecznościowe. Mianem hejtu określane są działania w Internecie będące przejawem złości, agresji i nienawiści, wszelkie formy uderzenia w kogoś nienawistnym słowem, szydzącą grafiką, ośmieszającym zdjęciem czy filmem. Hejt, w odróżnieniu od zwykłej, nawet dosadnej krytyki, ma na celu wywołanie negatywnych emocji u adresata, zranienie go, wyśmianie, obrażenie, sprawienie, że będzie mu bardzo przykro. Hejter, czyli autor hejtu, ma nadzieję, że jego obraźliwy komentarz dostanie dużo lajków i przez to adresatowi będzie jeszcze bardziej źle. Różnica pomiędzy krytyką a hejtem leży właśnie w tej intencji.

Warto pamiętać, że hejt to nic innego, jak odmiana cyberprzemocy z wykorzystaniem głównie: czatów, komunikatorów, stron internetowych, blogów, serwisów społecznościowych, grup dyskusyjnych, serwisów SMS i MMS

DLACZEGO HEJT JEST GROŹNY?

Dlatego, że szerzy mowę nienawiści, nakręcając w ten sposób spiralę agresji w sieci. Problem ten niesłychanie narasta i tym samym narasta liczba ofiar hejtu.

Ponieważ mowa nienawiści uderza szczególnie w dzieci i młodzież, czyli osoby nie w pełni ukształtowane psychicznie, wciąż (szczególnie w wieku nastoletnim) poszukujące swojej tożsamości, bardzo wrażliwe na krytykę, szczególnie tę dotyczącą ich wyglądu, sposobu bycia, poczucia własnej wartości, wyznawanych przez nich wartości czy pasji. Dlatego właśnie złośliwe szykany, prześmiewcze szczucia oraz wszelkie obrażające komentarze kierowane w ich stronę w wirtualnej przestrzeni wywołują szereg trudnych, negatywnych emocji, tj. wstyd, lęk, poczucie upokorzenia, społecznego odrzucenia. Ofiara hejtu często cierpi na bezsenność, żyje w ciągłym stresie, zaczyna bać się wyrażać własne zdanie, tak w Internecie, jak i w realu, obniża się jej poczucie własnej wartości, staje się mniej odporna na czytane o sobie treści i zaczyna wierzyć, że stawianie oporu nic nie da, nie ma sensu. Może dojść u niej do izolowania się, wystąpienia zaburzeń psychosomatycznych, nerwicy, depresji, a nawet prób samobójczych. Dobrze znane są przypadki polskich nastolatków, a nawet dzieci, które pod wpływem nękania w sieci i hejtowania przez rówieśników targnęły się na swoje życie.

Hejtowanie sprawia młodzieży frajdę. Jedni hejtują z nudy lub dla hecy, drudzy wypuszczają z siebie własne, tłumione i najczęściej negatywne emocje. Wszyscy czynią to jednak bez wyobraźni, czują się bezkarni, wierzą, że anonimowy przekaz zapewnia im brak odpowiedzialności za słowa. czyli krzywdy wyrządzonej innej osobie. Czuje się więc bezkarna,

a to napędza ją do dalszego hejtu, bo wie, że ta druga strona nie może się obronić. Dlatego, że w opinii ekspertów hejt odciska piętno na psychice niemal wszystkich, którzy się z nim stykają. Nie tylko na ofierze i jej prześladowcy, ale także na psychice świadków hejtu, którzy mając z nim kontakt, mogą zwiększać poziom swojej akceptacji dla obraźliwych i agresywnych treści, m.in. udostępniając hejt dalej. A kompromitujące kogoś zdjęcia, filmy czy informacje potrafią zrobić w Internecie bardzo szybką „karierę”, niezależnie od pory dnia i nocy.

CO MOŻESZ ZROBIĆ?

Należy mieć świadomość, że umieszczanie obraźliwych komentarzy w sieci nie jest bezkarne. Hejt może wiązać się z karą w postaci grzywny lub nawet pozbawienia wolności. Chodzi oczywiście o takie zachowania, które przekraczają granice wolności słowa. Spore znaczenie ma więc zgłaszanie hejtu pod groźbą odpowiedzialności karnej. Warto zauważyć, że przestępstwa zniesławienia są ścigane z oskarżenia prywatnego. Ważne jest, aby nie przechodzić obojętnie obok sytuacji hejtu. Każda zniesławiona lub obrażona osoba ma prawo robić zdjęcia lub zrzuty ekranu i przedstawiać je jako dowód w sprawie, najpierw na policji, a później w sądzie. Gromadząc taką dokumentację, warto pamiętać, aby zapisać daną stronę i jej adres url, ponieważ hejter może usunąć swój wpis, na przykład ze strachu przed odpowiedzialnością karną. Całą sprawę można dodatkowo zgłosić administratorowi danej strony lub serwisu. Nie należy zapominać o tym, że hejt może przybierać formę stalkingu, czyli prześladowania drugiej osoby lub grupy społecznej. Z drugiej strony warto pamiętać o tym, że nie każda wypowiedź może zostać uznana za hejt, autorzy niektórych komentarzy mogą mieć na celu tylko wyrażenie swojej opinii.

1. Zgłoś administratorowi strony

Strony internetowe, które pozwalają na publikowanie treści przez użytkowników zazwyczaj posiadają tzw. **report button – guzik pozwalający na zgłoszenie treści**, które wymagają moderacji lub usunięcia. Informacja taka trafia do moderatora serwisu, a on podejmuje decyzję o dalszych losach treści. Po kliknięciu w taki guzik zazwyczaj należy krótko uzasadnić swoje żądanie (np. powołując się na konkretne zapisy regulaminu danej strony).

Aby zgłosić post na Facebooku:

- Kliknij w strzałkę w prawym górnym rogu posta.
- Kliknij opcję Zgłoś post lub Zgłoś zdjęcie.
- Wybierz opcję, która najlepiej opisuje problem, a następnie postępuj zgodnie z instrukcjami wyświetlanymi na ekranie.

Aby zgłosić stronę:

1. Przejdź na stronę, którą chcesz zgłosić.
2. Kliknij opcję ******* pod zdjęciem w tle strony.
3. Wybierz opcję *Przeznacz opinię lub zgłoś tę stronę*.

4. Aby przekazać opinię, kliknij opcję, która najlepiej opisuje niezgodność strony ze standardami społeczności.
5. W zależności od opinii możesz potem wysłać zgłoszenie do Facebooka. W przypadku niektórych typów treści Facebook nie prosi o przesłanie zgłoszenia, ale wykorzystuje Twoją opinię, aby „wspomóc systemy w fazie uczenia się”.

Jeśli na stronie nie ma guzika do zgłoszenia treści, możesz po prostu **wysłać wiadomość do administratora**. Na mocy ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2002 r., Nr 144, poz. 1204) administrator strony internetowej ma obowiązek usunąć treść w reakcji na zgłoszenie. Zgłoszenie musi być wiarygodne i musi wskazywać konkretną treść naruszającą prawo. Dokładny opis procedury znajdziesz na stronie Sieć Tolerancji.

2. Zgłoś zawiadomienie do prokuratury

Zgodnie z art. 304 Kodeksu postępowania karnego mamy nie tylko możliwość, ale społeczny obowiązek zawiadomić prokuraturę lub policję o popełnionym przestępstwie. Zatem jeśli zetkniesz się w Sieci z mową nienawiści:

1. Zbierz dowody: zrób zdjęcie lub zrzut ekranu (ang. printscreen) pokazujące zgłaszaną treść, adres strony i datę oraz wszelkie inne materiały pomagające zidentyfikować osobę odpowiedzialną za jej rozpowszechnianie (dane kontaktowe, informacje o rodzinie, miejscu zamieszkania, miejscu pracy – wszystko to, co sprawca pokazuje publicznie w internecie), a także pokazuje jej wcześniejsze wpisy niezgodne z prawem.
2. Przygotuj pisemne zawiadomienie. Powinno ono zawierać w szczególności:
  - o oznaczenie organu, do którego jest skierowane (oznaczenie jednostki policji lub prokuratury wraz z adresem),
  - o oznaczenie oraz adres wnoszącego pismo,
  - o opisanie sprawy, której dotyczy zawiadomienie (w miarę potrzeby z uzasadnieniem),
  - o datę i podpis składającego pismo.
3. Dostarcz pismo osobiście do najbliższej jednostki policji lub prokuratury (pracownik jednostki przyjmujący zawiadomienie złoży podpis i przystawi pieczęć wraz z datą otrzymania pisma) lub wyślij je za potwierdzeniem odbioru (potwierdzenie będzie twoim dowodem na złożenie pisma).